

Aan:
Vaste kamer commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Tweede Kamer

Secretariaat
Postbus 1058
3860 BB Nijkerk

T 033 247 34 75
E info@noloc.nl

www.noloc.nl

datum per mail verstuurd 20 januari 2017 11.00 uur
van bestuur Noloc
onderwerp Input uitgebreide hoorzitting LevenLangLeren 23 januari 2017

Geachte leden van de vaste kamer commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 23 januari zult u een uitgebreide hoorzitting hebben omtrent LevenLangLeren. Graag delen wij de visie van Noloc, vereniging voor loopbaanprofessionals, op LevenLangOntwikkelen. Wij verwachten dat onze expertise, in combinatie met die van andere spelers in het veld, ten goede komt aan de ontwikkelingen die nu nodig zijn en waar beleidsprioriteiten voor zijn gesteld, die u zult bespreken met elkaar.

Wij hebben in dit document drie onderwerpen belicht:

- visie op LevenLangOntwikkelen
- bijdrage Noloc aan LevenLangOntwikkelen
- aanvullende adviezen en acties om LLO te bereiken

Visie op LevenLangOntwikkelen

LevenLangLeren vervangen door LevenLangOntwikkelen

Aangezien taal mede ons (onbewuste) handelen aanstuurt sluiten wij graag aan bij de ontwikkeling om nieuwe woorden te gebruiken om andere resultaten te bereiken. Wij omarmen graag de woorden die project #Ontwikkelvoucher i.s.m. o.a. SBB, MBO Raad, MKB Nederland/VNO-NCW actief hanteert: Leven Lang Ontwikkelen. LevenLangLeren appelleert meer aan de cognitieve kant van leren, terwijl informeel leren en de persoonlijke ontwikkelkant van transformatie momenteel meer aandacht vraagt.

Ontwikkelen staat centraal

Wij stellen graag voor een integrale aanpak voor LevenLangOntwikkelen te hanteren waarin u het advies van de Transitiecommissie Sociaal Domein (TSD) aan het kabinet aandacht geeft: <http://bit.ly/2eYnXVw> en rijks breed trekt vanuit het onderwijs. In elk domein van ons land staat (persoonlijke) ontwikkeling namelijk centraal als beginpunt van daadwerkelijke verandering. TSD stelt dat we 1. lerende omgeving dienen te creëren en 2. een nationaal meerjarig programma ontwikkelen waarbinnen specifieke ontwikkelvragen een plek krijgen. Omdat wij in alle domeinen opereren zien wij dat 1. en 2. nodig zijn en bevestigen en ondersteunen wij van harte het advies van de TSD. Het organiseren van opleiding en ontwikkeling, die verdiept en beklijft, krijgt te weinig aandacht in onze optiek. Terwijl dáár de sleutel ligt tot ontwikkeling van de economie en de arbeidsmarkt. We gaan nieuwe dingen doen als de mindset en houding van mensen t.o.v. zichzelf, elkaar en de samenleving verandert. Het is tijd voor opnieuw leren leren, inhoud én proces op elkaar afstemmen en talenten anders benutten. Opnieuw leren organiseren, communiceren en samenwerken. Ontwikkelen is dus in alle domeinen centraal van belang! NB er zijn leeromgevingen, publiek en privaat, die al een basis hiervoor hebben gelegd. Bij verdere ontwikkelingen kan gebruik worden gemaakt van bestaande expertise.

Beleid en praktijk verbinden, van denken naar doen

Het vormgeven van LevenLangOntwikkelen dient idealiter met alle betrokken publieke en private partijen samen te worden gedaan, beleid en uitvoering verbonden. Dan wordt een goed én gedragen verhaal gecreëerd, dat de gezamenlijke kennis en ervaring bevat.

Nu werken beleid en uitvoering nog vaak te los van elkaar waardoor reeds bestaande oplossingen niet worden meegenomen in beleid en energie, tijd en geld verloren gaat aan denken i.p.v. doen. Dit geldt zowel voor organisaties binnen de overheid als in het bedrijfsleven. Nieuwe organisatiestructuren zijn gebaseerd op in het moment doen wat waarde toevoegt en vragen een (pro)actieve werkhouding waarin we samen rond een thema zaken ontwikkelen zonder direct de uitkomst al te kennen. Kortom, voor alle betrokkenen een omschakeling in het handelen.

LevenLangOntwikkelen vraagt gelijkwaardigheid en mensenkennis

Als we graag willen dat ieder bijdraagt en meedoet in de samenleving is het evident dat gelijkwaardigheid een belangrijke basishouding is. Die houding vraagt om luisteren en patronen (af)leren, voor alle betrokkenen. De loopbanen van mensen komen centraal te staan. LevenLangLeren (Nederlandse variant van LLO) is belegd bij Ministerie van OCW i.s.m. Ministerie SZW, SustainableDevelopmentGoals (de internationale variant van LLO) bij Ministerie BuZa. LevenLangOntwikkelen gaat echter over ministeries en door de hele samenleving heen. Het is niet van de overheid of aan de overheid. Je kunt het mensen niet opleggen. Actief beleid draagt wel bij aan toekomstbestendigheid, vitaliteit en zingeving van individuen. Hierdoor kan onze houding naar elkaar gelijkwaardiger worden en onze zorg voor elkaar nieuwe vormen krijgen. Bestuur, management, docenten en ouders worden meer faciliterend, de leerling komt centraal. Beleid, uitvoering en professionals worden meer faciliterend, de burger komt centraal. Directie en management worden meer faciliterend, de medewerker komt centraal. Op deze manier kun je daadwerkelijk gebruik maken van de energie, talenten en ervaring die mensen en organisaties hebben en kan iedereen zich ontwikkelen. Deze dynamiekverschuiving vraagt expertise van professionals met mensenkennis.

Ontwikkeling onderwijs als vliegwiel en vergroten (eigen) duurzame inzetbaarheid

A. Eerste stap is aandacht voor individuele ontwikkeling: zelfkennis, eigenwaarde ontwikkeling, blokkades onder ogen zien en loslaten, communicatie, kennis van arbeidsmarkt en meer. Dit heeft betrekking op alle burgers: ouders, leerlingen, docenten, management, bestuur, etc. B. Daarnaast is aandacht nodig voor ontwikkeling van het collectief: cultuur, wensen/behoefte, omgangsvormen, afspraken, kaders, regels, organisatie, financiering en meer. De systemen veranderen als wij onszelf meer ontwikkelen. Zowel publiek, privaat, politiek, onderwijs, zorg en als burger treden veranderingen op. Het zal als vanzelf andere vormen gaan krijgen als wij ruimte maken anders naar zaken te durven kijken. Optimaal is het als A. en B. hand in hand gaan en integrale ontwikkeling van educatie ontstaat, die aansluit op ontwikkelingen in de buitenwereld (milieu, werken, financiën, bouwen, etc.). Aangezien ontwikkeling van binnenuit mensen komt (intrinsieke motivatie) is het dus zaak het onderwijs systeem meer en meer op de persoonlijke talenten van mensen af te stemmen. De kunst is om de ruimte te gaan creëren dat nieuwe vormen van (ontwikkeling van de) samenleving kunnen ontstaan vanuit het versterken van de persoonlijke kracht van mensen. Aanzetten van dit vliegwiel binnen de eigen onderwijsorganisaties vergroot direct de duurzame inzetbaarheid van eigen medewerkers (docenten en management), zodat uitstroom kan worden voorkomen. Doordat je vervolgens de leerlingen vanuit een nieuw perspectief opleidt creëer je direct medewerkers voor de toekomst, die doorleefd werken aan hun duurzame inzetbaarheid.

Bijdrage Noloc aan LevenLangOntwikkelen

(Loopbaan)ontwikkeling - Noloc expertise

Ontwikkelen is een vak apart en vraagt om expertise.

De afgelopen jaren heeft Noloc gewerkt aan de ontwikkeling en professionalisering van onze Noloc erkende professionals alsmede de ontwikkeling van onszelf als organisatie. Wij spannen ons dagelijks, samen met onze meer dan 3.000 professionals en ruim 100 kaderleden, in om bij te dragen aan de veranderingen waar werkmakrt en onderwijs om vragen op het gebied van ontwikkeling van mensen en daarmee ook van organisaties.

Wij zijn actief in het verbinden van onszelf en onze professionals aan die van andere beroepsverenigingen in arbeidsmarkt en onderwijs (zoals NVS-NVL bijv.) en/of branche- en samenwerkingsorganisaties als MBO Raad en SBB, alsmede wetenschappers. Ook verbinden wij ons met partijen in aanpalende domeinen als zorg, economische zaken/financiën en bedrijfsleven, omdat die van cruciaal belang zijn voor ontwikkeling van de arbeidsmarkt en

onderwijs. Getuige het samengaan van Noloc met de Beroepsvereniging van Jobcoaches in 2016 alsmede onze bijdrage aan MMM MensenMetMogelijkheden en MensenWerk (project rondom mensen met psychische kwetsbaarheid) en SBB (marktsegment).

Binnen Noloc is bijv. een workshop ontstaan voor ontwikkeling van samenwerking tussen professionals vanuit waarderend perspectief. 'Samen met de klant, waarderend coachen naar inclusiviteit'. Ook ondersteunen wij het project #Ontwikkelvoucher, dat bijdraagt aan ontwikkeling van vakbonden, bedrijfsleven, brancheorganisaties, wetenschap en bestuur. Wij delen graag onze expertise en onze leden ontwikkelen de individuen en de organisaties.

Leerstoel Loopbaanmanagement en samenwerking hoogleraren

Sinds 2016 financieren wij de leerstoel Loopbaanmanagement van bijzonder hoogleraar Prof. Dr. Judith Semeijn aan de Open Universiteit ook wel genoemd hoogleraar 'Strategisch Human Resource Management'. Zij werkt actief samen met Prof. Dr. Marinka Kuijpers, bijzonder hoogleraar 'leeromgeving en loopbanen in het voorbereiden en middelbaar beroepsonderwijs', wiens vijf loopbaancompetenties in het onderwijs actief worden toegepast. Wij juichen hun samenwerking van harte toe, omdat ze zowel voor de ontwikkeling van onze loopbaanprofessionals als voor de arbeidsmarkt en onderwijs van grote waarde zijn.

Noloc professionals

Noloc zet stevig in op de professionalisering, deskundigheidsbevordering en zichtbaarheid van de in de het veld werkzame professionals. Wij bieden op dit moment de kwaliteitskeurmerken voor de volgende professionals: **(Sr.) loopbaanprofessional en (Sr.) jobcoach**.

Er wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe erkenning waarover wij ook met het ministerie van OCW in gesprek gaan: **(Sr.) Studie-Loopbaanbegeleider**.

Ministerie van SZW heeft aantal jaren terug d.m.v. kwalitatief onderzoek aangetoond dat persoonlijk contact tussen en verantwoordelijkheid van klant en dienstverlener de kwaliteit van het uitgevoerde begeleidingswerk vergroten. De basis van het nieuwe inkoopkader van het UWV en inmiddels ook op gemeentelijk niveau (<http://www.dcenb.nl/>) is o.a. op dit gedachtengoed gebaseerd. Dat maakt dat de persoonlijke erkenning die Noloc leden krijgen en dus ook iets zegt over hun persoonlijke intrinsieke motivatie en contact, in het kader van kwaliteitsvergroting die wordt gewenst, aanvullend en onmisbaar is aan de kwaliteitskeurmerken op organisatieniveau, die sommige bedrijven waar onze professionals werken hebben. Wij zien dan ook dat Noloc professionals als oplossing worden gekozen om onderscheid te maken in de persoonlijke, duurzame aanpak, die ontwikkeling vraagt.

Aanvullende adviezen en acties om LLO te bereiken

Scholingsvouchers verbreden naar leren én ontwikkelen

Wij gaan ervan uit dat de scholingsvouchers, die vanaf 2018 worden verstrekt door het ministerie van OCW, ook beschikbaar zijn voor alle werkenden (loondienst en ZZP-ers) en werkzoekenden, zoals nu ook geldt voor de tijdelijke scholingsvouchers kansberoepen tot eind 2017. Wij beamen, zoals u in uw brief zegt, dat het handig is de definitie van scholing te verbreden, zodat naast cognitief leren, de scholingsvouchers ook voor (loopbaan)begeleiding en informeel leren kunnen worden ingezet. Hiermee zijn ze toekomstgericht gemaakt, qua learning by doing and making connection, en kunnen zij worden ingezet om het advies van de Transitiecommissie Sociaal Domein tot uitvoering te brengen. De huidige vorm is wel mooi gekozen, omdat de vouchers toegankelijk zijn voor mensen zelf, zonder tussenkomst van fondsen of andere partijen. Hiermee is een instrument gecreëerd dat maakt dat het toegankelijk is voor iedereen (motie Lucas).

Kansberoepen proactiever inschatten

Alles verandert zo snel dat wij nog niet weten welke banen er over vijf jaar al zijn ontstaan. In elk geval staan die banen nog niet op de kansberoepenlijst van UWV en SBB. Het zou een idee zijn om de lijst alvast proactief uit te breiden met beroepen, die trendwatchers en ondernemers al aan zien komen, zodat opleidingsinstituten en brancheorganisaties hun opleidingen zo proactief mogelijk kunnen vormgeven. Dan kunnen mensen ook scholingsvouchers aanvragen om die opleidingen te gaan volgen, zodat we klaar staan op het moment dat de banen er zijn. Wij zijn nu nog iets te reactief op dit vlak stelden wij samen met betrokken partijen vast. Banen komen nu pas op de lijst als mensen er in werken en dat is zomaar 2 à 3 jaar verderop.

Ontwikkelvoucher, nieuw perspectief op LevenLangOntwikkelen

Wij wijzen u graag op de input van het project Ontwikkelvoucher, die een visie op ontwikkelen heeft (<http://bit.ly/ontwikkelvoucher>), die breder gaat en die de burger en werkende ruimte geeft en/of aanspoort tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Dit maakte het gedachtengoed onderscheidend aldus o.a. diverse medewerkers van Ministerie SZW en verschillende wetenschappers waar al mee aan tafel werd gezeten. Hierdoor werd het Ontwikkelvoucher en Noloc gevraagd mee te denken bij de denktank voor actieve oplossingen in het project 'perspectief op vijftigers', alsmede uitgenodigd mee te denken met een vakbond alsmede een branche-organisatie over duurzame inzetbaarheid, die verdiept en beklijft. Ontwikkelvoucher doet dit tegenwoordig op veel plekken (o.a. vakbond, wetenschappers, gemeente, O&O Fonds) en zij denken graag mee met toekomstige ontwikkelingen. Zij zijn hiermee inmiddels meer een ontwikkelgroep geworden dan louter een 'voucherproduct'.

Maak bibliotheken en NME- en duurzaamheidscentra dé regionale inloopcentra van NL

De bibliotheken zijn al bezig om diverse mensen te helpen bij het vergroten van hun ontwikkeling op gebied van digi- en taalvaardigheid. De functie van de bibliotheek verandert en daarmee ook de functies binnen de bibliotheek. De arbeidsmarkt- en onderwijsontwikkelingen en (persoonlijke) groei, die hiervoor nodig zijn ontstaan mede door (loopbaan)begeleiding en informeel leren. Ook andere werk- en onderwijsontwikkelingen kunnen wij vormgeven bij bibliotheken, de organisatie waar alle mensen uit ons land terecht kunnen en die zichzelf qua functie helemaal aan het transformeren is naar centrale spil voor innovatie en ontwikkeling in de regio/wijk. In de bijlage ontvangt u een brief(*), die we vorig jaar maart verstuurd. Wij dachten toen mee over het SER advies regionale adviescentra.

Stelt u zich voor alle partijen voor onderwijs- en arbeidsmarktontwikkeling (beleid en uitvoering, w.o. dus ook de Noloc gecertificeerde professionals) ontmoeten elkaar én de mensen in Nederland die steun nodig hebben om te ontwikkelen (de klant), in de bibliotheken. Zij maken gebruik van de huidige en/of breder gedefinieerde nieuwe scholingsvouchers of bestaande trajecten zoals UWV inkoopkader of ontwikkelvouchers voor de financiering en werken volgens het principe 'Samen met de klant, waarderend coachen naar inclusiviteit'. Dagelijkse service voor de burger in ontwikkeling in de bibliotheken. Dan hebben we toch de 'adviescentra' voor elkaar!? NB op NME- en duurzaamheidscentra vinden al maatschappelijke initiatieven plaats met focus op duurzaam leren en werken (Circu-leren) voor leerlingen en burgers vanuit organisaties waar wij vanuit arbeidsmarkt- en onderwijspartijen waarschijnlijk meer mee gaan samen werken de komende jaren. Die kunnen ook zo'n centrale locatierol gaan vervullen.

Wij hopen deze inspiratie en adviezen terug te zien in de aanpak waar naar toe wordt gewerkt. Mocht u vragen hebben, dan zijn wij natuurlijk altijd bereid die te beantwoorden en mee te werken aan creatie en uitvoering van beleid. Wij horen graag van u!

Hartelijke groeten,
Ester Leibbrand en Marjolein Hins, namens het bestuur van Noloc

(*)

https://dl.dropboxusercontent.com/u/21081670/Noloc/902C150317_Brief_Ministerie_SZW_regionale%20adviescentra.pdf